

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
de heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA 's-GRAVENHAGE



Interprovinciaal Overleg



uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
4 juli 2013	2013-0000371697	BV 06519/2013	10 oktober 2013
onderwerp			
IPO-reactie 'landsdeelvorming'			

Geachte heer Plasterk,

In uw brief van 4 juli jl. vraagt u onze medewerking bij de uitwerking van de voornemens van het kabinet in het kader van de organisatie van het binnenlands bestuur. Het kabinet constateert dat er aanleiding is de indeling van provincies te heroverwegen, gelet op diverse maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen. Deze kabinetsperiode beperkt u zich tot de voorgenomen samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht tot een "landsdeel". Voor de mogelijk verdergaande "landsdeelvorming" legt u ons in uw brief een aantal vragen voor. Uw brief hebben wij besproken in een bestuurlijke conferentie waarin alle colleges van Gedeputeerde Staten vertegenwoordigd waren.

Wij stellen in de discussie over de bestuurlijke organisatie voorop dat provincies, maar ook gemeenten, autonome overheden zijn die zich in gelijkwaardigheid tot het rijk verhouden zoals de Raad van State nogmaals in haar derde periodieke beschouwing heeft benadrukt. Vanuit die autonomie werken de provincies onverminderd en zelfbewust aan de oplossing van maatschappelijke opgaven.

Maatschappelijke opgaven zijn leidend

Reeds in onze reactie aan de Eerste Kamer op de nota 'Bestuur in samenhang' (**bijlage**) gaven wij aan dat in elke discussie over de toekomst van het binnenlands bestuur inhoud en maatschappelijke opgaven leidend moeten zijn. Het verheugt ons dat u dit uitgangspunt in uw brief, althans voor het provinciaal bestuur, onderschrijft. Wij nemen aan dat u bedoelt dat het uitgangspunt ook voor de andere overheden geldt. Dit is geen overbodige vraag, omdat in uw nota, naar onze mening ten onrechte, de relatie tussen rijk en decentrale overheden onbesproken bleef en er geen aandacht was voor de invloed van Europa op deze verhouding.

Inlichtingen bij : drs. G. Beukema
Doorklesnummer : (070) 888 12 23
Bijlagen : 1

Ondanks het door u gekozen uitgangspunt, maakt u noch in de nota 'Bestuur in samenhang', noch in uw brief duidelijk welke inhoudelijke verschillen er zijn in maatschappelijke opgaven tussen landsdelen en provincies. Evenmin maakt u duidelijk voor welke maatschappelijke problemen de vorming van "landsdelen" de oplossing is, laat staan dat u rekening houdt met verschillen tussen "landsdelen". Ook maakt u niet duidelijk welke verschillen er zijn tussen het (voorziene) takenpakket van een "landsdeel" en dat van de huidige provincie. Omdat u hier geen duidelijkheid schept, zijn uw vragen, die immers gerelateerd zijn aan "landsdeelvorming", niet goed te beantwoorden.

Profiel van de provincies

Wij zijn van oordeel dat het huidige profiel van de provincies met een accent op taken binnen het fysiek-economisch domein toekomstbestendig is. Deze kerntaken en maatschappelijke opgaven gelden voor alle provincies en vloeien voort uit het advies van de commissie-Lodders (2008), het daarop gebaseerde 'Profiel provincies' (2010) en de Bestuursafspraken 2011-2015. In deze tijd van crisis, herstel en vernieuwing zetten wij daarbij alles op alles om de regionale economie te versterken. Daarmee wordt ook de ontwikkeling van de nationale economie ondersteund. Het is onze inzet en ambitie de verbindende kracht te zijn tussen (lokale) overheden en maatschappelijke organisaties voor de aanpak van regionale opgaven. De provincies sluiten met maatwerk en een gedifferentieerde aanpak aan bij wat regionaal noodzakelijk is om de economie op gang te brengen. De noodzaak tot differentiatie zal naar onze verwachting in de toekomst alleen maar verder toenemen.

Samenwerking: 'grensontkennend' en passend voor opgaven

Voor de uitvoering van haar kerntaken en voor de aanpak van urgente maatschappelijke opgaven zijn de provincies in de afgelopen jaren effectieve samenwerkingsverbanden aangegaan op regionaal niveau. Deze samenwerkingsverbanden zijn divers van aard en krijgen vorm, zowel op bestuurlijk niveau, als met economische en maatschappelijke partners. Daarbij wordt waar nodig buiten de provinciegrenzen en ook de landsgrenzen getreden. Deze samenwerkingsverbanden sluiten aan op de maat van de maatschappelijke opgaven. De samenwerkingsverbanden hebben als belangrijke kenmerk dat zij 'grensontkennend' zijn en passend bij de opgaven van het provinciaal bestuur. Immers, bestuurlijke structuren dienen volgend te zijn op maatschappelijke vraagstukken.

De 'grensontkennende' samenwerking vindt plaats binnen de bestuurlijke hoofdstructuur, waardoor de democratische legitimatie gewaarborgd is. Het belang van deze samenwerking is groot, omdat door toenemende differentiatie elke nieuwe structuur of grens in de toekomst tekort schiet of niet passend blijkt te zijn. Ook moet worden gewezen op het belang van de herkenbaarheid van het openbaar bestuur. Provincies zijn gebaseerd op een verbondenheid die samenhangt met een ruimtelijk-economische en sociaal-culturele bijzondere positie. Wij citeren Geelhoed (2002): 'Het gewicht van de culturele dimensie kan niet genoeg worden benadrukt. Juist in een behoefte aan globalisering lijkt de behoefte aan regionale identiteit op te leven.' Culturele en regionale identiteit zijn mede bepalende factoren voor succesvol bestuurlijk handelen, die een groter draagvlak onder de bevolking mogelijk maken.

Geen schaalvergroting

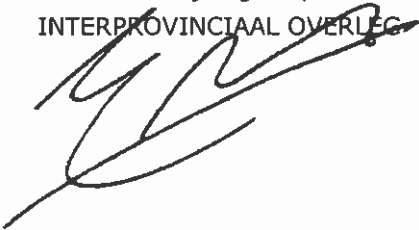
Voor beantwoording van de vragen is het noodzakelijk dat u zicht biedt op de taken die een "landsdeel" kan en moet vervullen en die door de provincies op het huidige schaalniveau niet kunnen worden vervuld. De gezamenlijke provincies concluderen dat de huidige kerntaken toekomstbestendig zijn. Wel zien wij mogelijkheden door taakoverdracht van rijk naar provincies tot versterking van de uitvoering van onze kerntaken te komen.

In algemene zin wordt daarom in het aangegeven perspectief door de provincies ten principale niet gekozen voor schaalvergroting of "landsdeelvorming". Deze lijn sluit echter niet uit dat er op vrijwillige basis, van onderop en niet volgens een blauwdruk, verdergaande samenwerking tussen provincies wordt gezocht.

Wij gaan ervan uit in gezamenlijkheid uw brief hiermee afdoende te hebben beantwoord. Natuurlijk zullen, indien daartoe aanleiding is, onderscheiden provincies met u in overleg treden.

Met vriendelijke groet,

INTERPROVINCIAAL OVERLEG



J.W. Remkes
voorzitter